

2 WAAROM veranderen?

Begin met naar buiten kijken, daar is het om begonnen

Hoe vind je het antwoord op de WAAROM-vraag? Hiervoor ga je als volgt te werk:

- Benoem alle kansen en bedreigingen of relevante ontwikkelingen in de buitenwereld.
- Maak een analyse en bepaal welke zo belangrijk zijn dat je binnen wat moet of wilt doen.
- Formuleer nu de aanleiding of aanleidingen voor verandering.
- Vraag veel en vaak door (3x 'waarom?') om steeds tot de kern te komen.
- Cijfers, onderzoeken en andere onderbouwing maken de analyse sterker.
- Bepaal of er sprake is van een noodzaak of een kans, van moeten of willen.

Weet dat je niet in een keer de kern te pakken hebt – dat vraagt tijd. Weersta de verleiding om snel (p. 157) aan de slag te gaan. Met meer mensen krijg je een rijker en breder gedragen beeld van de aanleiding. Kijk of je de 'gevoelstemperatuur' van de verandering kunt bepalen. Een noodzaak is meestal objectiever te benoemen dan een kans. Dan liegen de cijfers er niet om of is het makkelijker om de ernst van de situatie duidelijk te maken. Bij een kans of een wens is dat ingewikkelder, want die zijn subjectiever. De een slaat er gelijk op aan, de ander zegt: Hoezo nu? Hoe belangrijk is dit nou? Waarom zou dit beter werken?

Initiatiefnemers en voorstanders zijn vaak zo overtuigd van het belang van hun veranderwens, dat zij het realiseren ervan als noodzakelijk ervaren. Dat leidt onbedoeld tot het verkeerde gesprek. De tegenspraak gaat dan over waarom het moet. Dat is altijd discutabel bij een veranderwens. Het is dan beter om het te hebben over het belang van de ontwikkelingen en je geloof in de mogelijkheden om daarop in te spelen. Anderen 'verplichten' daar ook in te geloven werkt averechts. Zelfs bij hoge urgentie is dat al ingewikkeld. Het is dus belangrijk om scherp te hebben wat het vertrekpunt voor een verandering precies is, hoe je de toon zet en dat daar vaak een subjectieve kleuring in zit die niet iedereen deelt.

